Projekt
Natürliche Blockhalden der Mittelgebirgszüge des Fichtelgebirges sind die **letzten Urhabitate Oberfrankens**. Sie sind im gesamten fränkischen Raum ein **einzigartiges Naturphänomen**.

Wissenschaftliche Untersuchung
Ziel des Projektes ist es, den Kenntnisstand über diesen einmaligen Lebensraum in Oberfranken zu verbessern und einem breiten Publikum zu präsentieren. Außerdem werden die gewonnen Daten **wissenschaftlich ausgewertet** und zur Entwicklung effektiver Schutzmaßnahmen für diesen hochbedrohten Lebensraum verwendet.

Projekt
Přírodní kamenité sutě středohorských pásem Smrčin jsou **posledním praobydlím horních Franků**. Tyto jsou v celé francké oblasti **jedinečný přírodní fenomén**.

Vědecké ohledání
Cílem projektu je zlepšení znalostí o tomto jedinečném životním prostoru v horních Frankách a prezentovat ho širokému publiku. Mimo to budou získána data **vědecky zpracovaná** a použita k vývoji efektivních ochraných opatření pro tento vysoce ohrožený životní prostor.

Im gesamten Bogen des Fichtelgebirges wurden Blockhalden und Felsen in 14 Gebieten untersucht.

V celém okruhu Smrčin byly ohledány kamenité sutě a skály ve 14ti oblastech.

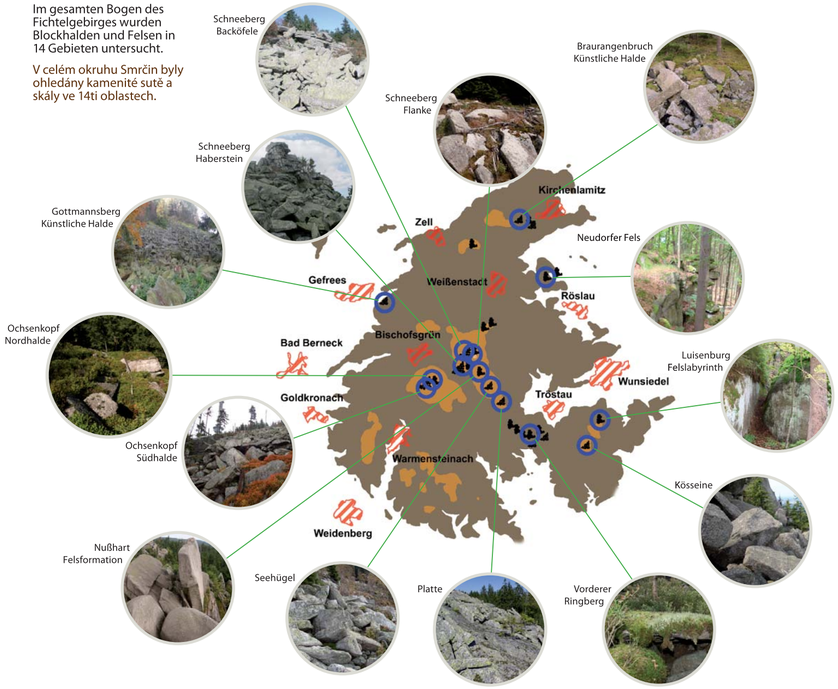

Zonierung

Nährfelsen
Kennzeichen: Steiles Gefälle

Živná skála
Znamení: strmý spád

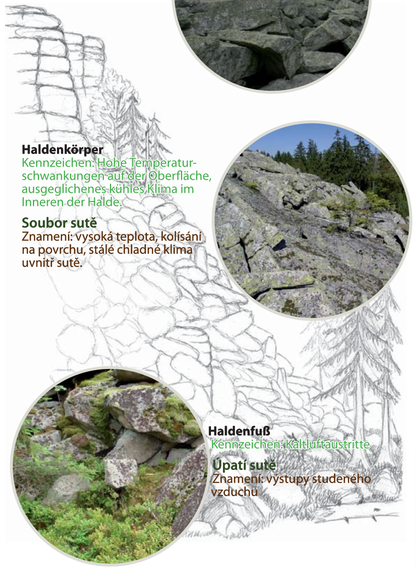

Haldenkörper
Kennzeichen: Hohe Temperaturschwankungen auf der Oberfläche, ausgeglichenes kühles Klima im Inneren der Halde.

Soubor sutě
Znamení: vysoká teplota, kolísání na povrchu, stálé chladné klima uvnitř sutě.

Haldenfuß
Kennzeichen: Kaltluftaustritte

Úpatí sutě
Znamení: výstupy studeného vzduchu

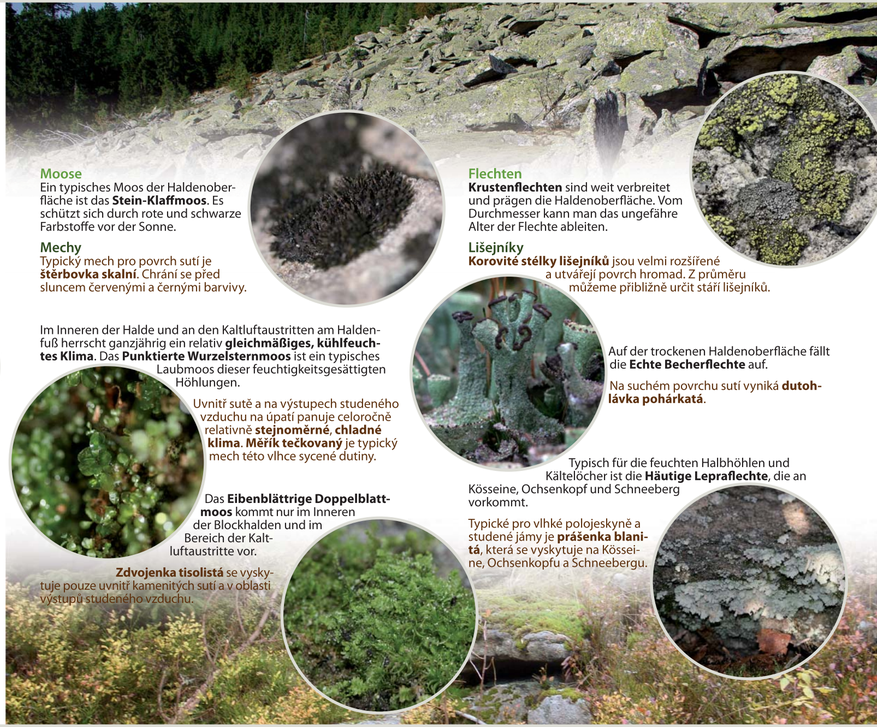

Moose
Ein typisches Moos der Haldenoberfläche ist das **Stein-Klaffmoos**. Es schützt sich durch rote und schwarze Farbstoffe vor der Sonne.

Mechy
Typický mech pro povrch sutí je **štěrbovka skalní**. Chrání se před sluncem červenými a černými barvivy.

Flechten
Krustenflechten sind weit verbreitet und prägen die Haldenoberfläche. Vom Durchmesser kann man das ungefähre Alter der Flechte ableiten.

Lišejníky
Korovité stélky lišejníků jsou velmi rozšířené a utvářejí povrch hromad. Z průměru můžeme přibližně určit stáří lišejníků.

Im Inneren der Halde und an den Kaltluftaustritten am Haldenfuß herrscht ganzjährig ein relativ **gleichmäßiges, kühlfeuchtes Klima**. Das **Punktierte Wurzelsternmoos** ist ein typisches Laubmoos dieser feuchtigkeitsgesättigten Höhlungen.

Uvnitř sutě a na výstupech studeného vzduchu na úpatí panuje celoročně relativně **stejnoměrné**, **chladné klima**. **Měřík tečkovaný** je typický mech této vlhce sycené dutiny.

Das **Eibenblättrige Doppelblattmoos** kommt nur im Inneren der Blockhalden und im Bereich der Kaltluftaustritte vor.

Zdvojenka tisolistá se vyskytuje pouze uvnitř kamenitých sutí a v oblasti výstupů studeného vzduchu.

Auf der trockenen Haldenoberfläche fällt die **Echte Becherflechte** auf.

Na suchém povrchu sutí vyniká **dutohlávka pohárkatá**.

Typisch für die feuchten Halbhöhlen und Kältelöcher ist die **Häutige Lepraflechte**, die an Kösseine, Ochsenkopf und Schneeberg vorkommt.

Typické pro vlhké polojeskyně a studené jámy je **prášenka blanitá**, která se vyskytuje na Kösseine, Ochsenkopfu a Schneebergu.

Callistus - Gemeinschaft für Zoologische & Ökologische Untersuchungen
www.callistus.de

Spinnen

Die **Blockhaldenwolfspinne** ist eine exzellent getarnte Art. Die im Schneebergmassiv verbreitete Art wurde erstmals am Ochsenkopf nachgewiesen.

Pavouci

Sliďák ostonohý je výborně se maskující druh. Druh, který je rozšířen u schneebergského masivu, nejdřív byl zaznamenán na Ochsenkopfu.

Die **Alpensackspinne** lebt in Mitteleuropa in Hochgebirgen in unterschiedlichen Lebensräumen. In den Mittelgebirgen kommt sie nur in Blockhalden vor.

Zápředník horský žije ve střední Evropě ve vysokém pohoří v různých životních prostorech. Ve středohoří se vyskytuje pouze v kamenitých sutích.

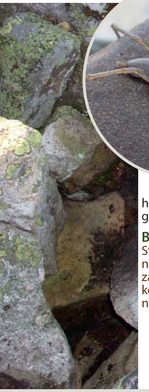

Käfer

Der **Schlanke Bartläufer** lebt am Fuß von Blockhalden in bewaldeten Bereichen mit hoher Luftfeuchtigkeit und gleichmäßigen, niedrigen Temperaturen.

Brouci

Střevlík **leistus piceus** žije na úpatí kamenitých sutí v zalesněných oblastech s vysokou vlhkostí vzduchu a stálou, nízkou teplotou.

Luchs

Mitte des 19.ten Jahrhunderts wurde der **Luchs** im Fichtelgebirge ausgerottet. Erst über hundert Jahre später kehrte er in die Region zurück. Die Fels- und Blockhaldenlebensräume spielen dabei als **Rückzugsmöglichkeit** eine bedeutende Rolle.

Rys

V polovině 19. století byl **rys** ve Smrčinách vyhuben. Až sto let později se do této oblasti vrátil. Životní prostory skal a kamenitých sutí přitom hraje důležitou roli jako **útočiště**.

Auerhuhn

Das **Auerhuhn** hat hohe Lebensraumansprüche. Blockhalden spielen dabei für **Balz und Fortpflanzung** eine bedeutende Rolle. Im Interesse des Erhalts dieser in Oberfranken vom Aussterben bedrohten Vogelart dürfen die Blockhalden und deren Umfeld nicht betreten werden.

Tetřev

Tetřev má vysoké nároky na životní prostředí. Kamenité sutě hrají důležitou roli při **tokání a rozmnožování**. V zájmu zachování tohoto vymírajícího ptačího druhu v horních Frankách nesmí být vstupováno na kamenné moře a do jejich okolí.

Eiszeitrelikte

Oberfranken ähnelte während der letzten Eiszeit vermutlich einer **Tundra**.

Eiszeitrelikte sind Lebenwesen, die an die **lebensfeindlichen Bedingungen** der damaligen Tundra angepasst waren. Mit der **Erwärmung** nach Ende der Eiszeit wurde ihr Lebensraum immer kleiner. Sie konnten sich nur in die Hochlagen der Gebirge zurückziehen oder überlebten im Bereich der Blockhalden.

Pozůstatky doby ledové

Horní Franky se pravděpodobně podobaly během poslední doby ledové **tundře**. **Pozůstatky doby ledové** jsou živočichové, kteří se přizpůsobili tehdejším tundře, která **neposkytovala podmínky pro život**. S **oteplováním** na konci doby ledové se jejich životní prostor stále zmenšoval. Mohli se stáhnout pouze do vysokých poloh hor nebo přežít v oblasti kamenitých sutí.

Lebewesen einer anderen Zeit

Eiszeitrelikte , die die Erwärmung überdauert haben, sind die **Einwärtsgekrümmte Schüsselflechte**, **Blytts Kropfgabelzahnmoos**, **Buchars Erdweber** und der **Blockhaldennestkäfer**.

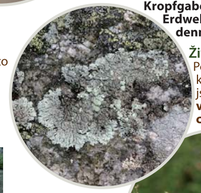

Živočichové jiné doby

Pozůstatky doby ledové, které oteplování přežili jsou **terčovka prohnutá**, **veleška Blyttova**, **plachetnatka bucharová** a **práchnivec**.

Erstnachweis für Deutschland

In den Blockhalden Oberfrankens wurde die **Spinnenförmige Schneemücke** *Chionea araneoides* erstmals für Deutschland nachgewiesen.

První zmínka pro Německo

V kamenitých sutích horních Franků byla poprvé v Německu zaznamenána **pavoučnice** chionea araneiodes.

Lebensraum

Der Bereich zwischen moosreichen Blöcken entspricht ihren Lebensraumansprüchen besonders gut.

Životní prostor

Oblast mezi bohatě rašelinovými bloky odpovídá jejich nárokům na životní prostor velmi dobře.

Schneemücke und Klimaveränderung

Die Spinnenförmige Schneemücke braucht kühle Lebensbedingungen. Eine Erwärmung ihres Lebensraums im Rahmen der allgemeinen Klimaveränderung kann die Art kaum überdauern.

Pavoučnice a změna klimatu

Pavoučnice Chiones araneiodes potřebuje chladné životní podmínky. Oteplení jejich životního prostoru v rámci všeobecné změny klima nemůže tento druh přežít.

Schutz

Ein Verlust des FFH-Lebensraums Blockhalde kann nicht durch künstliche Halden ausgeglichen werden. Diese bieten hochspezialisierten Bewohnern und Eiszeitrelikten keinen Lebensraum.

Ochrana

Ztráta životního prostoru přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin kamenitých sutí nemůže být vyvážen umělými sutěmi. Tyto nenabízejí životní prostor pro vysoce specializované obyvatele a pozůstatky doby ledové.

Kontakt

Naturpark Fichtelgebirge e. V.
Jean-Paul Str. 9
95632 Wunsiedel
Tel. 09232-80428
E-Mail: info@naturpark-fichtelgebirge.org
Internet: www.naturpark-fichtelgebirge.org

Konzeption

Callistus - Gemeinschaft für Zoologische & Ökologische Untersuchungen
Dahlienstr. 15
95488 Eckersdorf
Tel. 0921-1510337
E-Mail: info@callistus.de
Internet: www.callistus.de

Weitere Informationen unter:

http://www.blockhalden.de

Förderung

Das Projekt wurde vom Naturpark Fichtelgebirge initiiert und wird von der Europäischen Union, dem Freistaat Bayern, der Oberfrankenstiftung sowie den Landkreisen Bayreuth und Wunsiedel gefördert.

OBERFRANKEN STIFTUNG

Podpora

Projekt byl iniciován přírodním parkem Smrčiny a je podporován Evropskou Unií, svobodným státem Bavorsko, nadací Horních Franků, tak jako okresem Bayreuth a Wunsiedel.

Copyright Abbildungen

Alpensackspinne : Jürgen Fischer
Schlanker Bartläufer, Luchs, Tundra: Jürgen Trautner
Buchars Erdweber: Jørgen Lissner
Spinnenförmige Schneemücke: Cosmin Manci
Auerhahn: Christian Komposch
alle weiteren Abbildungen: Callistus

Naturpark Fichtelgebirge e.V.

Callistus - Gemeinschaft für Zoologische & Ökologische Untersuchungen
www.callistus.de

Blockhalden
Leben aus der Eiszeit

Kamenité sutě
Život v době ledové

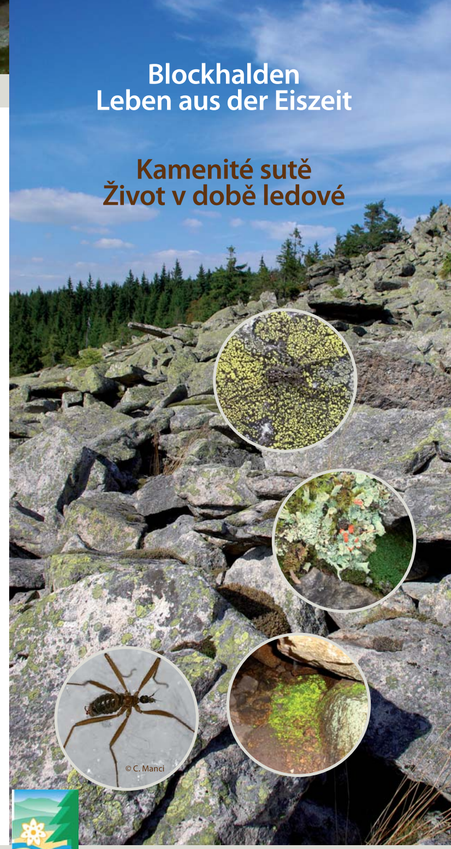

Naturpark Fichtelgebirge e.V.

Weitere Informationen unter www.blockhalden.de